

PŘÍBĚH PLZEŇSKÉHO LOUTKÁŘSTVÍ

Stručné dějiny plzeňského loutkářství

V 2. polovině 18. století se začala psát historie opravdového českého loutkářství, když zde zahájili působení čeští kočovní loutkáři, kteří objížděli se svými vozy města a vesnice. Postupně se vytvořila tradice loutkářských rodů – Dubští, Finkové, Kočkové, Kopečtí, Majznerové, Třískové a další.

Také v Plzni jsou od poloviny 19. století doložena představení rodů Kopeckých, Dubských nebo Kočkových. Ke konci 19. století pak začalo v Plzni fungovat první stálé loutkové divadlo perníkáře Čeňka Škody, které bývalo v Solní ulici. Působilo zde rovněž několik dobročinných spolků a vlasteneckých společností, které prostřednictvím loutkových inscenací získávaly finance pro charitu (Kozáci, Spolek ku podporování chudé školní mládeže atd.). Roku 1913 vzniklo amatérské Loutkové divadlo feriálních osad (LDFO), které získávalo finance na podporu letních pobytů sociálně slabých dětí. Odehrálo řadu představení tradičních her a pohádek a o rok později se k nim přidalo profesionální kočovné loutkové divadlo Karla Nováka a jeho rodiny.

Během působení Karla Nováka a jeho rodiny sklídilo LDFO velký úspěch u dětí i dospělých. Moderní prvky do repertoáru přinášel např. Josef Skupa. Roku 1920 se na jevišti LDFO objevila loutka Spejbla, kterou podle Skupova návrhu vyřezal řezbář Karel Nosek. O šest let později pak řezbář Gustav Nosek vyřezal loutku Hurvínka. Dvojice Spejbl a Hurvínka se záhy stala tak oblíbenou, až zastínila ostatní repertoár divadla. Na jaře roku 1930 byla slavná dvojice ještě rozšířena o Hurvínkovu kamarádku Máničku a psa Žeryka. Také tyto loutky vznikly v dílně Gustava Noska a na jejich výtvarné podobě se tehdy podílel mladý Jiří Trnka.

LDFO se nakonec rozdělilo na amatérskou a profesionální část. Zpočátku se činnost obou složek prolínala, postupně však slábla. Amatérská složka divadla nakonec roku 1935 svou činnost ukončila. Od roku 1930 vedl Josef Skupa Plzeňské loutkové divadlo prof. Josefa Skupy. Po druhé světové válce se Josef Skupa přesunul do Prahy a na podzim roku 1945 zde otevřel Divadlo Spejbla a Hurvínka, kde působil až do své smrti roku 1957.

V období mezi dvěma světovými válkami došlo k největšímu rozmachu amatérského loutkářství. Ve 20. a 30. letech jich většinu zřizovaly tělovýchovné jednoty – SOKOL, DTJ, školy, politické strany či další spolky. Po válce došlo k značnému úbytku souborů a těch, co zbyly, se ujaly závodní kluby ROH, JZD atd. – např. plzeňský Špalíček nebo Spolkové divadlo V Boudě. Oba soubory hrají dodnes. V 2. polovině 20. století začaly v Plzni působit další soubory, např. Střípek, Rámus, Divadélko Dobrý den nebo Divadýlko KUBA.

Současným profesionálním loutkovým divadlem v Plzni je Divadlo Alfa. Jeho přímým předchůdcem bylo Divadlo dětí, jež bylo založeno roku 1966 na Americké třídě. Divadlo Děti vytvářelo program loutkového divadla určeného převážně dětem v Plzni i v ostatních regionech Západočeského kraje. V roce 1992 se divadlo přejmenovalo na Divadlo Alfa a přestěhovalo se do nových prostor (Rokycanská 7), kde sídlí dodnes. Od roku 1967 je Divadlo Alfa spolupořadatelem mezinárodního festivalu profesionálního loutkového a alternativního divadla SKUPOVA PLZEŇ.

Zdroj:

FORMANOVÁ, M., VAŠÍČEK, P., *Příběh plzeňského loutkářství*, Plzeň, 2012.

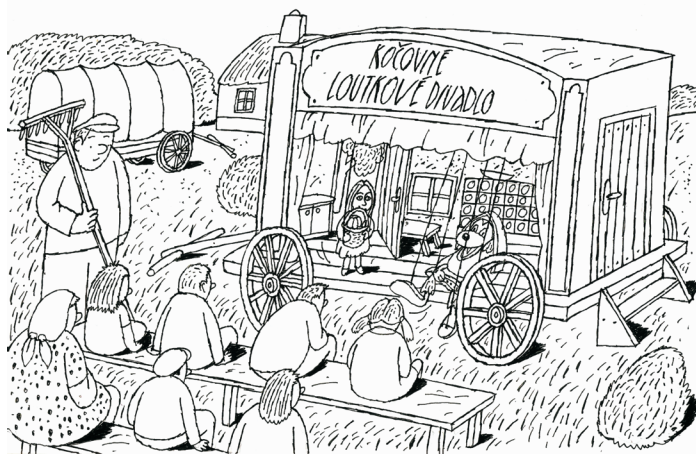
VAŠÍČEK, Pavel, *Plzeňské loutkářství. Historie a současnost*. Plzeň, 2000.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PŘÍBĚH PILZŇSKÉHO LOUITKÁŘSTVÍ

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY